

KITARTÁS

A „KITARTÁS” KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Baross-tér 17.
II. emelet 19.
Ahol előfizetések és hirdetések felvételnek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TURTSÁNYI VILMOS.
Máv. fogalmazó.

A „Kitartás” egyesület alapszabályait a nmélt.
m. kir. belügyminiszterium 132.142/908. szám alatt
hagyta jóvá. V a.

Előfizetési ár egy évre 6 kor. Egyes szám ára 50 fill.

Értesítés.

Uj alapszabályaink jóváhagyást nyer-
vén. értesítjük tagjainkat, hogy ez évi
január hó 1-ével azokat életbeléptetjük
és az egyes csoportok után járó tagdíja-
kat további értesítésig a következőkben
állapítottuk meg:

az A) csoportba tartozó tagok havonta	5— K
a B) csoportba tartozó tagok havonta	3-80 K
a C) csoportba tartozó tagok havonta	3— K
a D) csoportba tartozó tagok havonta	2-40 K

fizetnek.

Az új alapszabályokat minden tag-
nak külön füzetben is a tagsági igazol-
vánnyal együtt meg fogjuk küldeni. Az
új kedvezmények folyósítása az alap-
szabályszerű hat havi határidő elteltével
kezdődik, amikor az összes eddigi alap-
szabályok és igazolványok vagy kötvé-
nyek érvényüket veszítik, mindaddig azon-
ban a tagok eddig szerzett jogai maradnak
érvényben.

Az igazgatóság.

Közgyűléseink.

Tíz éve annak, hogy egyesületünk meg-
alakult. Ennek is meg kellett küzdenie
mindazon nehézségekkel, melyek az ilyen
alakulásokat kísérik, mert nálunk a jóléti
intézmények még ma is csak gyermek-
korukat élik és akkor még kevésbé állot-
tak megfelelő minták az alapítók rendel-
kezésére. Ebből az okból oly vezetőségre
sem tehetett szert egyesületünk, mely
gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezve a
célnak megfelelően működhetett volna.

Az tény, hogy ezen új intézet iránt
az érdeklődés akkor a legnagyobb ará-
nyokban megnyilvánult, de nem abból az
okból, mert hivatottnak mutatkozott nagy
hiányt pótolni, hanem legnagyobbreszt
azért, mert hirdett olcsóságánál fogva
aránytalanul kedvező feltételeket helye-
zett kilátásba.

Aki akkor vizsgálva végigtekintette a
legelső alapszabályokat, az még szakér-
telem nélkül is tisztában volt azzal, hogy
azok a nagy számokra alapított csopor-
tosítások rövid idő múlva a tényeknek
ellent fogtak mondani.

Tíz évi történetünkről, ezen hosszú
idő alatt lefolyt működésről lévén szó,
rá akarunk mutatni azon tényezőkre, me-
lyek lehetővé tették egyesületünknek ki-
alakulását és megszilárdulását.

Az egyesület alapszervezete ma is
ugyanaz, mint az első évben volt. És

ha valami hozzájárult ahhoz, hogy in-
tézmenyünk fejlődhetett, első sorban belső
szervezetének köszönhető.

Ezt ugyan kezdetben gyakran próbál-
ták megbontani oly elemek, melyek egyéni
célokat tartottak szem előtt és épen ezen
küzdélem folytán nem is lehetett egy időn
keresztül számbavehető eredményeket fel-
mutatni; de ez olyan átmenő jelenség
volt, mely még inkább megteremtette azt
a fegyelmet, mely minden szervezetnek
sikeres működéséhez feltétlenül szüksé-
ges. Egyesületünk vezetősége még akkor
sem engedett magánérdekeket érvénye-
sülni és a meglévő kipróbált szervezeten
lazítani, mikor a tagok maguk is tájé-
kozatlanságból e célok istápolására egye-
seknek szolgálatába szegődtek.

Ilyen küzdelmek akkor állottak elő,
midőn az alapszabályokat legelőször mó-
dosítani kellett és épen fenti okból nem
lehetett oly végleges állapot teremteni,
mely a valódi célnak megfelelt volna.
Ugyanekkor még az egyesületi törvény
helytelen magyarázatából olyan törvényes
pénzügyi követelményekkel is számolni
kellett, melyek az egyesület vagyonából
fedezhetők nem voltak, és csak a vezetősé-
gének meg gondoltságának és leleményessé-
gének volt köszönhető, hogy kezdő szép
intézetünk a nagy válságból érintetlenül
kikerült.

Egyesületünk vagyoni helyzete mind-
ezek dacára kedvező maradt, de figyel-
meztetésül szolgált a vezetőségnek, hogy
a kifizetett emberbaráti célok megvalósí-
tása és fejlesztése érdekében új erőforrá-
sokról kell gondoskodnia.

Ez a szükség hozta létre hitelszövet-
kezetünket. Pénzintézetünk megalakítása
azonban csak úgy vált lehetségessé, hogy
az igazgatóság a nagy cél érdekében
biztosítésként egész magánvagyonát le-
köthette. Ez az egy tény maga elég bizo-
nyítéka annak, hogy hivatásának magas-
latán áll, midőn nemcsak munkáját, de
vagyonát is a közös érdeknek önzetlenül
kiszolgáltatja.

Lapunk más helyén közölt szövetke-
zeti mérleg tanúsága annak, hogy milyen
összegek forognak tagjainknak kezei kö-
zött és hogy milyen fontos gazdasági
érdekeket mozdítottunk elő azon hat év
alatt, hogy szövetkezetünk működik.

Nem akarunk foglalkozni ezek után
azokkal a szörványosan megnyilatkozott
ellentétekekkel, melyek alapszabályaink-
nak legutóbbi módosítását kísérték, mert
azok csak olyan oldalról hangzottak el,
a hol a szélesebb látókör hiánya miatt
nem bírnak fogékonysággal egyesületünk
magasabb céljai iránt. Azt minden gon-
dolkozó ember tudja, hogy amikor új ígé-
nyek lépnek fel, azoknak kielégítéséről is

kell gondoskodni. Nincs intézmény a vi-
lágban, mely a kor követelményeinek tekin-
tetbe vétele nélkül haladni tudna. Ezt
legjobban mutatják azok a vasuti jóléti
intézmények, melyek évtizedeken keresz-
tül minden korszerű ujtástól mereven
elzárkóztak.

Mi azonban fejlődni és haladni aka-
runk.

Régi alapszabályainknak kedvezmé-
nyei nem elégitették ki többé tagjainkat,
mert annyi megszorító intézkedést tar-
talmaztak, hogy a kedvezményeknek ér-
tékét érezhetően csökkentették.

Gondoskodni kellett tehát nemcsak
ezen korlátozások megszüntetéséről, ha-
nem olyan új előnyökről, melyeknek szük-
ségéről a lefolyt időben meggyőződünk
és melyek alkalmasak arra, hogy széle-
sebb körök érdeklődését is felkeltsek.

Beható és komoly munka eredménye
az, a mit a mult közgyűlésünk egyhangu
helyesléssel tudomásul vett és a mely
intézkedéseknek az eredménye máris mu-
tatkozik abban, hogy tagjaink létszáma
rohamosan gyarapodik és hogy biztos
kilátásunk van nagyobb csoportoknak
egyesületünkbe való belépésére.

Alapszabályainknak ez irányu változ-
tatását már több ízben magyaráztuk, tehát
ez alkalommal nem bocsájtjuk fejte-
getésekbe, hanem csak röviden azt emlit-
jük meg, hogy az új jogoknak ellenértéke
az a többlet, melyet a megejtett számi-
tások alapján a tagok fizetnek. Mi tehát
nem emeltük a tagdíjakat, mint a leg-
több más hasonló egyesület, ellenérték
nélkül, hanem a régi jogok mellé új ér-
tékes jogokat adtunk, midőn a díjakat
megváltoztattuk. Az pedig érthető, hogy
nagyobb kívánságok kielégítése, nagyobb
ellenszolgálattal kapcsolatos.

A midőn ezt az évet is befejeztük és
beszámolunk az eredményről, egyesüle-
tünk tíz évi működéséről akartunk tiszta
képet nyújtani tagjainknak, hogy birá-
latot mondhassanak arról, feléri-e az
eredmény azt a nagy és fáradságos mun-
kát, azokat az áldozatokat, melyeket meg-
hoztunk érte.

Számokban kifejezve **negyedmilió**
koronával segítettük tagtársainkat, rész-
ben pedig azoknak családjait.

Ha még hozzávesszük szövetkezetünk-
nek tevékenységét is, mely számtalan
esetben a legnehezebb életviszonyok kö-
zött a tagok segítségére sietett és ezzel
sok esetben az anyagi pusztulástól meg-
mentette őket; más esetekben pedig mó-
dot nyújtott nekik a vagyoni gyarapo-
dásra, akkor azon nézetten vagyunk, hogy
intézményeink hivatásuknak megfeleltek.

Mindnyájunknak tehát ezen az uton
kell tovább haladnunk. A míg az a szo-

A fűtő kartársakhoz!

Tisztelt Kartársak! Arra a förmedvényre, amelyet a nem létező „Fűtők Otthona” nevében legutóbb kiadtak, az a válaszuk, hogy az alaptalan sértés és rágalom. Alaptalan azért, mert 1906-ban ezek a rágalomok nem voltak, már pedig akkor kezdődött a mozdonyfűtők és vontatási munkások tömörülése.

Mi, akik akkor kezünkbe vettük ennek vezetését, mi nem *önérdekeket* képviseltünk, hanem az *összesség* közérdekét és mi nem azon voltunk, hogy egymás ellen harcot vívjunk, hanem, hogy egymást megértve, a kartársi szeretet zászlója alá sorakozzunk, bajainkat előtárjuk és elszerecséltetett társainkon, vagy azok családjai helyzetén némileg enyhítsünk.

Ez volt a főcélunk és ezen dolgoztunk éveken át. Akkor ezt helyeselte minden kartársunk és el is ismerte nemesezzel. Közben sok viszontagságon mentünk keresztül, hallgatott azon pár ember, akik csak *önérdekeket* akarnak képviselni, de nem a közérdek barátai. Természetes, hogy *önérdekeket* képviselni nem nagy földadat, de a közérdekért áldozni nagy dolog.

Akkoriban még nem volt szó honorációkról, akkor mi kartársi kötelességnek tartottuk a faradozást a ti érdekekben. Akkor kötelességről volt szó és nem fizetésekről. A kötelesség teljesítésére kartársi önérték kell, de amikor az *önérdekek* kielégítésére került a sor, tudniillik, **hogy fizetéseket felszedjenek**, akár erdemelvé, akár erdemtelenül, minden tevékenység nélkül. **akkor hozzánk verte a sátorfáját az az érdekcsoport, amelyet ti jól ismertek.** No persze, hisz most mar nem a kötelességek teljesítéséről volt szó, nem járásról és kelésről, megalázódásokról és kopogtatásokról, hanem a fizetések felszedéséről.

Hát ez a kis csoport csak ezt félti, és nem a mozdonyfűtők és vontatási munkások érdekét, hisz őket ez cseppet sem érdekli. **Nekik fizetés kell, nem pedig közérdek.**

Pénz beszél, kutya ugat, mondták nekik legutóbbi förmedvényükben, amelyet a kartársi tömörülés ápolására összetakoltak, gondolván, hogy aki az ő akaratukat életre-halálra nem támogatja, azt mindenféle *aljas rágalommal* legyőzzék.

Most nekünk jutott ki, Kedves Kartársaim, de ha legközelebb valaki más nem hajtja igába előttük a fejét, akkor annak szaladnak neki.

Most már csak azt kérdezem, Tisztelt Kartársak, **lehet-e ilyen alapon haladni, vagy lehet-e ilyen vezetésnek nemes gyümölcse, lehet-e így plántálni a kartársi együttérzést és felebaráti szeretetet?**

Szóljatok ti, édes véreim, kik velem faradoztatok és minden megpróbáltatásokban velem osztoztatok, véres verejtéket hullatván a mi boldogulásunkért, szóljatok és ítéljétek e felett, addig is **amíg itél az illetékes bíróság, a hová ügyünket terjesztettük**, vajjon nem konczföltő egyének-e ezek a jeles szítitók?

Most, amidőn a Magas Kormány és a Nagytelentű Igazgatóság a mozdonyfűtők és vontatási munkások Otthona céljaira és annak előmozdítására, kegyes volt adományozni, *ezt a nemes célra és közérdekre fordítandó bizonyos összeget szét akarják ránczizálni* egyesek *önérdekek* kielégítésére, hogy szétrepüljön, mint szélben a pelyva

Igy akarják ápolni az Otthont. Szóljatok hozzá, jó lesz-e ez így, ez vezet-e azokra a nemes célokra, a melyeket kitűztünk? A Ti érdekekről van itt szó, nem pedig egyes üzérkedő emberekről! Ehhez a pénzhez joga

van minden kartársnak, mert hisz a Ti nevetekben adományozta a Magas Ministerium.

De ők ugy gondolják, hogy mindenre felvannak hatalmazva, ha pedig valaki mégis ellene szólna, azt agyonrágalmazzák, mert ők így tudják és így értik.

Ők így akarják a telebaráti kötelességet kartárssaikkal szemben teljesíteni. De mi ezt nem tőrjük és ez ellen eljárást indítunk, mert az ilyen vezetésnek igen káros hatása lehetne, ha ez így szabadon folyhatnék tovább.

Mindezt pedig azért közöljük veletek Kartársaink, mert ez mindnyájunk érdeke, Tiétek is, ugymint a miénk is.

Mi pedig vigyazunk a Ti érdekekre, s nem sokára Isten segítségével s a mi jó igyekezetünkkel rendet teremtünk a mi portánkon.

Maradunk kartársi szeretettel

Jancsly István

fűtő, Bpest keleti pu.

Zsédél József

fűtő, Bpest keleti pu.

Dombi János

fűtő, jeleleg hiv. szolga,
Bpest keleti pu. fűtőház.

Csikész Géza

főtisztító, Bpest keleti
pu. fűtőház.

Deutsch Antal

előfűtő, Bpest-Ferencváros.

A mozdonyfűtő és vontatási munkás kartársakhoz!

Van szerencsénk a tisztelt kartársakat értesíteni, mindazokat, a kik már tagjaink és azokat, a kik szándékoznak tagjaink közé sorakozni. Ugy hisszük, hogy a mult havi értesítésünket megértették.

A multak küzdelmeivel sehogysen tudtunk odajutni, hogy magunknak egy szerény Otthont teremthetünk volna. Hogy miért nem, azt már nem vitatjuk. Elégé kifejtettük a mult két számunkban.

Most pedig tudatjuk a tisztelt kartárs urakkal, hogy a mi szerény Otthonunk május hó elsejével megnyílt. Minden kartárs megtekintheti s meggyőződést szerezhet arról, hogy a »Kitartás« vezetősége volt olyan szíves és kezebe vette a mi józan gondolkozású kartársaink ügyét és a mi a legfőbb, a förtelmes kiadások alul is felment bennünket. Tudniillik **díjtalan az ügyvezetés és a termék használata és rendelkezésünkre áll a »Kitartás« ügyvédje is.** Minden tagnak, tehát annak is, a ki az egy koronás csoportba iratkozik is.

Szamos fűtőháztól kaptunk olyan leveleket is, a melyekben hel eslik a mi törekvésünket és a mellett arra kérnek, hogy az engedélyezett alapszabályokat tartsuk meg. Hát ez nem annak az egy-két embernek a dolga, a kik most az alapszabályokat kezükben tartják, mert igenis ahhoz mindnyájunknak jogunk van, mert azt nem annak az egy-pár embernek engedélyezte a Nagyméltóságú Ministerium, hanem az összességnek. De arra nem esküdtünk, hogy az alapszabályokat olyan **egyénekkel kezeljessük**, a kik csak **jövedelemforrásnak** tekintik a mi tömörülésünket. Azért tehát, mivel mi tömörülni akarunk s oda nem mehetünk jó lélekkel, itt tömörülünk a mi »Kitartás« egyesületünkben, a melyet igen jónak látunk, mert ugy látjuk, hogy egyik egyesület sem nyújthatja nekünk azokat a megfelelő kedvezményeket a melyeket a »Kitartás« alapszabályai tartalmaznak.

Ezekhez még a mult lapunkban is ismeretett nyugdíjpótlót akarjuk csatolni, kérjük tehát a tisztelt kartársakat, szíveskedjenek ehhez is hozzászólni, hogy kellően megvitathassuk s az öregebb kartársakat is belevehessük.

Most még csak azoknak válaszolunk, akik azt kérdezték, hogy nyújthat a »Kitartás« a

tagoknak annyi kedvezményt? Röviden megfejtjük ezt a kérdést is. Ugy nyújthat, hogy a »Kitartás« vezetősége nem pályázik arra, hogy megélhetését a mozdonyfűtőkön vagy a »Kitartás« többi tagjain vasalja be.

Hogy ezt jobban meglássuk, hozunk csak fel egy példát a »Vontatás« legutóbbi számából. Itt a jogügyi titkár úr ugy adja elő a költségvetést, mintha minden fűtő kartárs legalább is földesur volna. Számít:

1. Tiszteletdíj 1200 K

2. Napidíj 1200 K

ehhez azt hiszem vehetjük a *szabadjegyet* is, a mit ugyis csak a mi becsületünkre kapott szintén 1200 K, a mi kitesz összesen 3600 K-t. Ehhez jön az előirányzott 800 K lakás, 3060 K tisztviselők fizetése, a mi összesen készpénzben 6260 K. — Hát ezt józan gondolkozással mind megtakaríthatjuk.

Mikor továbbá a jogügyi titkár úr a gyűlésnek felhozta, hogy még ez az ő fizetése nem is sok, azt a példát találta mondani, hogy egy fiskális 10 napra legalább 1000 koronát számít föl.

Mi nem hisszük, hogy Eötvös vagy Vázsonyi nagyságos ügyvéd urakat nem lehetne-e szépen megkérni, hogy 10 napi 1000 koronából valamit engedjenek is, legalább 50 százalékot, kivált ha feltárnánk előttük, hogy milyen keservesen keresett fillérjeinkről van szó.

Sőt még annyira ment a jogügyi titkár úr, hogy az elnök fizetését sem engedte leszállítani, mondván, hogy jöhet még egy közgyűlés és az leszállítja az összes fizetéseket. Igaz, hogy csak az elnökről volt szó, de önmagára is gondolt. Közben pedig ezeket a fizetéseket összehasonlította a vasuti fizetésekkel, mintha ez egy és ugyanaz volna, szóval a mit mi a vasutnál keresünk, körülbelül ugy akarna ő is: egy állandó keresetet a mi pénzünkön önmagának és társainak biztosítani.

Hát lássátok, Tisztelt Kartársak, ilyesmi a mi »Kitartás«-unkban nem fordul elő, a mi vezetőségünk ezeket a költségeket mind megtakarítja az egyesület javára s így mindig többet és többet nyújthat a tagok számára. Ebből megérthetitek, hogy itt takarékos gazdálkodás folyik és a főcél a közérdek és nem egyesek érdeke.

Maradtunk kartársi üdvözléttel

Dombi János

fűtő, jelenleg hiv. szolga,
Bpest, keleti p. u. fűtőház.

Csikész Géza

főtisztító, Bpest, keleti
p. u. fűtőház.

Zsédél József

fűtő, Bpest, keleti pu.

A t. Tagtársakhoz!

Midőn tisztelt Tagtársaim jelen soraimat olvassák, egyesületünk 10. évi fennállását ünnepli.

Ezen 10 esztendő alatt számos esemény történt egyesületünk kebelében, az elmúlt évek azonban nem folytak el hiába. Ezt legjobban bizonyítja az, hogy a mult hó elejéig **körülbelül 200,000 koronát mint halálozási segélyt és 48,000 koronát mint balesetsegélyt folyósított egyesületünk.**

Ezen összegek a tagok kölcsönösen befizetett filléréiből lettek kiutalványozva, s ha figyelembe vesszük ezen összeg nagyságát, bizony nem megvetni való. Annál is inkább, mert mi, mint majdnem mind kis emberek, magunktól és szerető családtagjainktól vontuk meg csak azért, mert tudva tudjuk azt, hogy mi sem héralotákat, sem pedig készpénz vagyont családtagjainknak nem hagyunk. Mi csak a mindennapi munka után kérges tenyérrel meg-

szerzett fillérekéből, abból a kevésből tehát csak néhány fillért tehetünk félre családunk részére, hogy a bizonytalanság idején családunkat legalább az anyagi gondoktól megmentsük. De ez kötelességünk is, ha nem akarjuk azt, hogy gyermekeink, ha a család-fentartó jobblétre szenderül, idegenekre szoruljanak.

Tisztelt Tagtársaim, ha egy kicsit széjjel nézünk, olykor-olykor szivreható dolgokat láthatunk. Amidőn a családfőt utolsó útjára kísérik, nem egyszer azt tapasztaljuk, hogy bizony az illető nem sokat törődött az életben sem önön magával, még kevésbé családjával; nincsen meg a rendes temetés sem, a család a legnagyobb nélkülözéseknek van kitéve, az anya kezeit tördeli: mit fog tenni, mit is fog kezdeni nevetlen árvaival. Ha csak legalább egy kis pénze volna, hogy valamit kezdhessen, hogy szerető gyermekeit a nélkülözéstől valamennyire megmenthetné. Voltak jó barátok, akik az életben az apát ösmerték, talán több álmatlan éjszakát is töltöttek el együtt vig mulatozás mellett, a családot azonban a baj napján senki sem ismeri, nincs sajnálkozás.

Szinte hallani lehet: törődött volna családjával. De ezen nem is ütközünk meg. *Ma csak önmagunktól várhatunk mindent. Magunknak kell önmagunkon segítenünk.*

Ez vezérelt bennünket ezelőtt 10 évvel arra, hogy megtakarított filléreinkkel mindnyájunknak alkalmunk legyen önmagunkat és családunkat biztosítani. Én, tisztelt Tagtársaim, aki az alapítás óta az Egyesületnek munkálkodó tagja vagyok, mindig csak arra törekedtem, hogy tagtársaim érdekeit előmozdítsam. Örömmel látom, hogy mindig többen és többen vesznek részt ebben a munkában. **Örömmel üdvözlöm tehát új tagjainkat a nagyra-becsült mozdonyvezetői karból és köszöntöm az igen tisztelt fűtő kartársakat,** amidőn látom, hogy Egyesületünk működését átézve, hozzánk tömegesen csatlakoznak, mert látják azt, hogy itt családjuk jövőjét biztosíthatják és érdekeiket istápolhatják.

Amidőn soraimat lezárom, egy kérésem van a t. Tagtársakhoz: Hasson mindenki oda, hogy egyesületünk terjesztésével azt minél szilárdabb alapra helyezhessük, hogy elmondhassuk: Ez a mi terményünk, ezen humánus intézményt mi létesítettük, ahol nem nyereségvágyból, hanem önzetlenül, a kis emberek érdekeiért, azok családjaiért dolgozunk, hogy azok nélkülözését legalább egy pillanatra is enyhítsük.

Tagtársi üdvözléssel

Ellbogen Ferencz.

A Vasuti Altisztek Országos Otthona közgyűlése.

A Vasuti Altisztek Országos Otthonának ez évi rendes közgyűlése f. é. április hó 11. én tartatott meg az Otthon saját helyiségeiben, a tagtársak nagy érdeklődése mellett.

Juhász János elnök szíves szavakkal üdvözli az immár VIII. évi rendes közgyűlésre megjelent tagtársakat s megállapítván a közgyűlés határozatképességét, a jegyzőkönyv vezetésére Pohrancz Béla tagtársat, annak hitelesítésére pedig Czeiner István és Walek Nándor tagtársakat kéri fel.

Az évi jelentés keretében hangsúlyozza az elnök, hogy a tagok régi óhajta teljesült, a mennyiben a tagdíjak hivatalbóli levonása engedélyeztetett. Örömmel mutat reá továbbá,

hogy az Otthon minden tekintetben gyarapodik. Az Otthon helyisége teljesen modern képe öltött, a taglétszám pedig örvendetes gyarapodást mutat. Mindez számokban kifejezve látható az évi zárszámadásban, a mely Lázár Sándor pénztárnok gondos munkája s a melyet ezennel bemutat a t. közgyűlésnek, kérve erre vonatkozólag a felmentvény megadását. A közgyűlés a felmentvényt egyhangulag megadja.

A napirend következő pontja több tisztség betöltése volt.

A megindult alkotmányos küzdelem után Sterthal József, a szavazatszedő bizottság elnöke kihirdeti az eredményt, miszerint megválasztottak: *tükárnak Korányi Frigyes, jegyzőnek Sisa István és Pohrancz Béla, a felügyelő bizottságba Musa Sándor és Liszek Ferencz, a választmányba Halász Ambrus, Draskovich Károly, Salvét Károly és Nagy József.*

A jelenvolt tagok az eredmény kihirdetését örömmel veszik tudomásul és egyszersmind ünnepies ígéretet tesznek, hogy erkölcsi kötelességüknek fogják tartani az Otthon taglétszámát új tagok ajánlásával gyarapítani s így annak biztató fejlődését minél inkább előmozdítani.

Elnök a napirend befejeztével a tagok lelkes helyeslése közben a közgyűlést bezárja.

* * *

Közgyűlés után még nagy társaság maradt együtt az Otthon termeiben, a gyakorlatban érvényesítve azokat a szép szempontokat, a melyeket az Otthon maga elé kitűzött: t. i. a kartársi együttérzés és előrehaladás istápolását. Buchter ur, a mi szeretett körgazdánk, pedig fáradságtalanul gondoskodott, hogy mindnyájan jól érezzük magunkat.

B. L.

A szolgálati és illetmény-szabályzat 33. §-áról.

A szolgálati és illetmény-szabályzat ezen szakasza arról intézkedik, hogy az alkalmazottak, a ki ellen szolgálatának gyakorlása közben vagy szolgálati kötelességére vonatkozólag bárki becsületsértést vagy más büncselekményt követett el, erről a felsőbbségnek haladéktalanul jelentést tenni tartozik. A felsőbbség köteles a jogtalanul szenvedett sérelem megtorlása iránt az intézkedéseket haladéktalanul megtenni.

Az intézkedés nyilvánvaló intenciója az, hogy a magyar kir. atlamvasut közegait és alkalmazottait — a kik a szolgálati és illetmény-szabályzat 3. §-ának utolsó bekezdése szerint a büntető törvények alkalmazásának szempontjából ugyanazon elbánásban részesítendők, mintha közhivatalnokok lennének — az őket szolgálatuk gyakorlása közben vagy szolgálati kötelességükre vonatkozólag ért bármely insul-tus vagy injuria ellen a közhivatalnokokat és hatósági közegeket a büntető törvényekben biztosított hathatósabb és fokozottabb védelemben kívánja részesíttetni.

Mint hogy azonban a vasuti alkalmazottak szolgálatuk gyakorlása közben nem csupán hatósági, hanem magánalkalmazotti teendőket is végeznek, mint hogy továbbá a vasuti alkalmazottak a szolgálati és illetmény-szabályzat 3. §-ának fentidézett utolsó bekezdése szerint nem kifejezetten közhivatalnokok, hanem csak a büntető törvények alkalmazásának szempontjából tekintetnek azoknak, ennél fogva a szolgálati és illetmény-szabályzat a felsőbb-ségnek való haladéktalan jelentéstétellel csak azt czélozhatja, hogy a felsőbbségnek módjában legyen az eléje terjesztett tényállásból meggyőződést szerezni, hogy vajjon az alkalmazottját ért insul-tus vagy injuria őt, mint

hatósági közeget, vagy pedig mint magán-személyt érte-e?

Természetesen, ha a felsőbbség az eléje terjesztett tényállásból megállapítja, hogy az insul-tus vagy injuria alkalmazottját mint hatósági közeget érte, akkor a megtorlás iránt haladéktalanul intézkedni köteles. Ha azonban megállapítja, hogy az insul-tus vagy injuria alkalmazottját nem mint hatósági közeget, hanem mint magán-személyt érte, ugy ezen megtorlás iránti intézkedési kötelessége nem forog fenn, hanem az alkalmazottra bizza, hogy akar-e magának elégtételt szerezni vagy sem.

Tapasztaljuk azonban, hogy a felsőbbségek tulbuzgóságukban vagy a 33. §-beli intézkedés helytelen értelmezése folytán a megtorlás iránti lépéseket akkor is megteszik, ha az insul-tus vagy injuria az alkalmazottat mint magán-személyt érte.

Volt ugyanis arra már többször eset, hogy mikor a kalauzt szolgálatának teljesítése közben valamelyik utas legazemberezte, szóval becsületében megsértette és ő erről kötelességszerűen jelentést tett felsőbbségének, akkor a felsőbbség nem szoritkozott arra, hogy — miként fentebb kifejtettem — megállapítsa, hogy a magán-személyt, vagy a hatósági közeget érte-e a bántódás és ahhoz képest intézkedjék, hanem annak daczára, hogy csupán a kalauznak, mint magán-személynek s nem mint hatósági közegnek becsülete lett megtámadva, a megtorlás iránti lépéseket a felsőbbség tette meg és a becsületsértés miatti vádindítványt a kalauznak illetékes állomásfőnöke saját személyében intézte a bírósághoz.

Az ilyen, az állomásfőnök által beadott, vádindítványok miatt a megtartott tárgyaláson azon complicatio állott elő, hogy a vádlottak azzal védekeztek, hogy a vádindítvány nem a sértettől származik, hanem az állomásfőnöktől, a ki pedig a törvény szerint nincs jogosítva a sértett helyett saját személyében vádindítványt tenni.

Vádlottak ezen védekezése alapos volt s csak oly módon lehetett annak élet venni, hogy szerencsére a tárgyalás napjáig a becsületsértés elkövetése napjától számítva nem mult el a vádindítvány előterjesztésére a büntető törvénykönyv 112. §-ában megszabott három hónap, miáltal a jelenlét sértett kalauzoknak még módjukban állott a vádindítványt a tárgyaláson szóval megtenni s ilyképen sikerült a vádlottakat az elkövetett becsületsértés miatt elítéltetni.

Ha tehát véletlenül a tárgyalás a becsületsértés elkövetésétől számított három hónap után lett volna kitűzve, akkor a sértett kalauzok vádindítványi joga elévült lett volna és vádlottak elévülés okából a büntetéstől mentesültek volna.

Mint hogy pedig részben az állomásfőnökök illetve felsőbbségek tulterhelése miatt könnyen megeshetik, hogy a megtorlás iránti fenti módon való intézkedés a becsületsértés elkövetésétől számított 3 hónap után tétetik meg, de megeshetik az is, hogy a fenti módon való megtorlás iránti intézkedés három hónapnál előbb tétetik meg ugyan, de a bíróságok tulterhelése miatt a tárgyalás tüzetik ki a becsületsértés elkövetésétől számított három hónap utáni időre és így nem lesz módjában a sértetteknek a vádindítvány körüli hibát kireparálni, a vádlottak pedig mindkét esetben mentesülnek, ennél fogva tanácsos a felsőbbségek figyelmét felhívni, hogy a 33. § t helyesen értelmezve, a megtorlás iránti intézkedést csak akkor tegyék meg, ha az alkalmazottat mint hatósági közeget érte bántódás vagyis ha hivatalból üldözendő büncselekmény jelenségei forognak fenn s nem akkor, ha 3 hónap alatt előterjesztendő magán-indítványi büncselekményről van szó.

Mihelyt tehát a felsőbbség arról győződik meg, hogy az alkalmazottnak hatósági jellegén csorba nem esett, akkor adja a jelentést azzal vissza az alkalmazottnak, hogy jogában áll az őt ért insul-tus vagy injuria miatt magának a rendes büntető uton elégtételt szerezni.

Dr. Katscher Róbert.

A Kitartás kölcsönösen segélyző orsz. egyesület

1909. évi május hó 23-án délelőtt 9 órakor

tartja meg a

Vasuti altisztek országos otthonának helyiségeiben

(VIII. Fesztich-utca 4. szám, I. em. 18 ajtó — máv. nyugdíjház a keleti pályaudvar mellett.)

X. évi rendes közgyűlését

melyre az egyesület képviselői ezennel meghívotnak. — E célra külön meghívókat nem bocsátunk ki.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése.	4. Igazgatósági tagok választása.
2. A felügyelőbizottság jelentése.	5. Felügyelőbizottság választása.
3. Az évi mérleg és zárszámadás megállapítása és a felmentvény megadása.	6. Egyéb indítványok.

Budapest, 1909. május hó 1-én.

Az igazgatóság.

Jegyzőkönyv.

Mi alulírottak, a Kitartás kölcsönösen segélyző orsz. egyesületnek felügyelő-bizottsága, a mai napon az egyesület pénztárát és ügykezelését vizsgálat alá vettük és meggyőződünk arról, hogy a pénztár teljesen rendben van, az összes kiadások a legszigorubb takarékoság szem előtt tartásával helyesen vannak utalványozva és a bevételekkel együtt szakszerűen elkönyvelve.

Budapest, 1909. évi május hó 1-én.

A felügyelő-bizottság:

Steiner Benő s. k.
fb. tag.

Simon József s. k.
fb. elnök.

Komár Lajos s. k.
fb. tag.

Tartozik

Tagsági díj-számla

Követel

Élethiztosítás	13169	81	Pénztár-számlától	53846	89
Balesetbiztosítás	4832	41			
Költség (lap stb.)	3296	24			
Beszédési-díj	189	65			
Halálozási tartalékalapnak	32358	78			
	53846	89		53846	89

Halálozási tartalékalap-számla

Halálozási segély	15200	—	Pénztár-számlától	34545	15
Mérleg-számlának	53128	94	Beiratási díj-számlától	208	—
			Kamat-számlától	1081	61
			Utánfizetés-számlától	135	40
			Tagdíj-számlától	32358	78
	68328	94		68328	94

Mérleg-számla

Pénzkészlet	223-29		Hal. tartalékalaptól	53128	94
Postatakarékpénztárnál	262-43				
•Kitartás- szövetkezetről	30520.18				
Folyó-számlán	19820—	50825	90		
Leltár	2303	04			
	53128	94		53128	94

Budapest, 1909. évi május hó 1-én.

A könyvelésért:
Benke Lajos.

Ellbogen Ferencz, Sternthal József, Puha József, Krokuska József, Szilágyi Lajos, Turtsányi Vilmos
ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag.

Fenti mérleget és zárszámadást megvizsgáltuk és minden egyes tételét a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Steiner Benő,
f. b. tag.

Simon József,
f. b. elnök.

Komár Lajos
f. b. tag.

A Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet

1909. évi május hó 23-án délelőtt 10 órakor

tartja meg a

Vasuti altisztek országos otthonának helyiségeiben

(VIII. Festetich-utca 4. szám, I. em. 18. ajtó — máv. nyugdíjház a keleti pályaudvar mellett.)

VI. évi rendes közgyűlését,

melyre ezennel az összes tagok meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményéről.
2. Az évi mérleg és zárszámadás előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi mérleg és zárszámadás végleges megállapítása és a felmentvény megadása.
5. Igazgatók választása.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Esetleges indítványok.

Budapest, 1909. évi május hó 1.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság jelentése az 1908/9-ik üzleti év eredményéről.

Szövetkezetünk hatodik évi mérlege előttünk fekszik. Ezen üzleti év folyamán összesen 96 tag lépett be és ezekből az üzleti év zártáig 149 tag lépett ki. A tagok száma tehát az előbbi években belépett 620 taggal együtt 567 és 1080 üzletrészt képvisel. Ezen üzletévben betéteztett a tagok részéről 221 üzletrész, felmondott 305 üzletrész és ebből visszafizetett 276 üzletrész.

Ennek kapcsán kérjük a közgyűlést, hogy a 682 K 84 f nyereségből az alapszabályok 26. §-a értelmében az igazgatóság tagjai 10%, azaz 68 K 28 f, a tisztviselők 200 K tiszteletdíjban részesüljenek a fennmaradt 414 K 56 f pedig a jövő évi nyereség-számlára átvitessek. Budapest, 1909. május hó 1-én.

Az igazgatóság.

Jegyzőkönyv.

Mi alulírottak, a Kitartás Takaré- és Hitelszövetkezet felügyelő-bizottsága, a szövetkezet alapszabályai és a keresk. törvény rendelkezései által reánk háruló kötelességünket teljesítvén, a mai napon a szövetkezet pénztárát és ügykezelését beható és részletes vizsgálat alá vettük és meggyőződünk arról, hogy a pénztár teljesen rendben van, az összes kiadások a legszigorúbb takarékoság szem előtt tartásával helyesen vannak utalványozva és a bevételekkel együtt szakszerűen elkönyvelve. Az elénk terjesztett mérleget és zárszámadást megvizsgálván azt helyesnek találtuk. Az igazgatóságnak a nyereség elosztására vonatkozó indítványát a magunk részéről is ajánljuk. Budapest, 1909. évi május hó 1-én.

A felügyelő-bizottság:

Steiner Benő s. k.
fb. tag.

Simon József s. k.
fb. elnök.

Komár Lajos s. k.
fb. tag.

Tartozik

Mérleg-számla

Követel

Vagyon:			Teher:		
Pénzkészlet	1078-90		Üzletrészek befizetve	116928	47
Folyó számlán	1325—	2403 90	Visszleszámitolás	142629	—
Váltótárca		231449 —	Kitartás k. s. o. e.	30520	18
Adósok		46484 64	Hitelezők	67615	07
Hatvani ingatlan	80360—		Nyereség-áthozat 1908	6021-98	
Intézeti ház	3700—	84060 —	Nyereség 1908/9	682-84	82
		364397 54		6704	82
				364397	54

Budapest, 1909. május 1.

A könyvelésért: *Benke Lajos.*

Ellbogen Ferencz ig. tag. *Sternthal József* ig. tag. *Puha József* ig. tag. *Krokuska József* ig. tag. *Szilágyi Lajos* ig. tag. *dr. Katscher Róbert* ig. tag. *Turtsányi Vilmos* ig. tag.

Tartozik

Nyereség- és veszteség-számla

Követel

Terhek:			Jövedelmek:		
Házbér	880	—	Elővezetés 1908	6021	98
Tisztviselők fizetése	4080	—	Kamat	7718	80
Költség	5198	01	Jutalék	1228	86
Elővezetés 1908	6021-98		Beiratási díjak	174	—
Nyereség 1908/9	682-84	6704 82	Késedelmi kamatok	103	79
		16862 83	Egyéb bevétel	1615	40
				16862	83

Budapest, 1909. május 1.

A könyvelésért: *Benke Lajos.*

Ellbogen Ferencz ig. tag. *Sternthal József* ig. tag. *Puha József* ig. tag. *Krokuska József* ig. tag. *Szilágyi Lajos* ig. tag. *dr. Katscher Róbert* ig. tag. *Turtsányi Vilmos* ig. tag.

A fenti mérleget és zárszámadást megvizsgáltuk és azoknak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Steiner Benő
fb. tag.

Simon József
fb. elnök.

Komár Lajos
fb. tag.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Hivatalos órák naponta délután 2—6-ig.

Értesítjük tagjainkat, hogy egyesületünk ügyésze minden kedden délután 2—4 óráig egyesületünk helyiségében található.

Az igazgatóság.

Felhívjuk a t. Tagtársakat, hogy küldeményeknél a postatakarékpénztári csekkre tagszámukat feljegyezni sziveskedjenek, hogy ezáltal a küldemények kezelése megkönnyíthessék s a hasonló nevek folytán előállható esetleges tévedések kikerülhetők legyenek.

Lapunk terjedelmét megnagyobbítván, módunkban áll a kartársak érdekeit érintő közleményeknek a megfelelő formában teret nyitni, felkérjük tehát a t. kartársakat, hogy ezentul akár az összességet, akár az egyes kategóriákat érdeklő értesítéseikkel, vagy közlendőkkel a szerkesztőséget megkeresni sziveskedjenek, amely azokat megfelelő formában közölni illetve felhasználni fogja.

Kartársi üdvözléssel

A szerkesztőség.

Lapunk akadálytalan kézbesíthetése céljából felkérjük tagtársainkat, hogy mindenkor pontos lakcímüket, továbbá rangjuk és beosztásuk változását a kiadó-hivatallal haladéktalanul közöljék.

Balesetek bejelentésénél követendő eljárás lapunk folyó évi 1. számában található.

Felkérjük mindazon tagtársainkat, a kiknek egyesületi közlönyünk régi számai, különösen:

az 1899. évfolyam 24-ik száma és az 1900. évfolyam 6-ik száma

birtokukban vannak, hogy azokat, ha nélkülözhetik, ellenérték fejében hozzánk beküldeni sziveskedjenek.

A mozdony történetéből.

(Folytatás.)

(Bp.) Az amerikai mozdonyok legfőképp abban különböztek az európaiaktól, hogy a hosszakant elől egy csap körül elforgó állványra (truck) helyezték, a mely állványnak négy kereke volt. Ez a berendezés az éles kanyarulatokban való járást tette lehetővé, a mi, tekintettel arra, hogy az amerikai vonalak ily kanyarulatokban bővelkednek, az amerikaiakra nézve igen nagy fontosságú volt. Később már oly mozdonyok is épültek, a melyeknél csupán egy előli tengely volt egy csap körül elforgatható, ezek éles kanyarulatokban szintén nagy biztonsággal mozoghattak. Ezenkívül a tüzelőanyagban levő erő gazdaságos kihasználására törekedtek legfőképpen, a mit az oly praktikus gondolkodású népnél, mint az amerikai, nem is lehet csodálni.

Az ikerműködésű gépeknél a fűtőgőz, tehát az a gőz, a mely munkáját a gőzhengerekben már elvégezte, nagy nyomással távozik a kurtón keresztül. Ez mindenesetre fölösleges veszteség s az amerikai mozdonytervezők figyelmé s igyekezetére már rég odairányult, hogy a veszteséget kiküszöböljék. Ez vezetett az u. n. *compound-mozdonyok* fölfedezésére, a melyeknél e veszteség a lehetőséghez képest ki van küszöbölve. E gépeknél a kazán gőzenek feszítő ereje a lehető határig arra van felhasználva, hogy munkát végezzen; ez gőzmegtakarításra, tehát közvetve viz-, valamint tüzelőanyag-megtakarításra vezet s így gazdaságos üzemet eredményez.

A compound-mozdonyok az iker működésű mozdonyoktól főképp abban különböznek, hogy nem mindegyik gőzhenger kap friss gőzt a kazánból, hanem ez csupán az egyik gőzhengerbe vezetetik; itt munkáját elvégezve, a munka elvégzése után rendelkezésre álló kisebb nyomással kerül egy összekötő csövön (receiver) keresztül az alacsony nyomású hengerbe, a hol ismét munkát végez s csak ezután távozik a szabadba. A gőzhengerek méretei úgy vannak

A kincs.

Irta: Turtsányi Vilmos. (Folytatás.)

Nagy elhagyatottságában imádkozni próbált, hogy csüggedt lelke erőt, bátorságot merítsen, de mindig arra ébredt, hogy a mig ajkai üres szavakat mormogtak, gondolatai messze elkalandoznak a harcmezőre egy ember után, a kit félt, a kiért remeg, mert szereti szívének egész hevével. Érte megfedlekzik az Istenről, saját üdvösségéről, minderről, a miért imádkozni tanították; mindezek után ő többé nem vagyódik. Az ő üdvössége annak az embernek csókja, ölelése, az ő mennyországa az a szem, mely egyszer, először oly mélységes szerelemmel merült el az övében. Az ő boldogsága egyedül itt van, ezen a földön; ezért imádkozik, nem azért a másikért, melyet eddig soha megérteni nem tudott és most már nem is akart. Kín és gyötrelme volna nélküle az ő élete.

Előtte a napsugaras tavasz; az erdő titkos homályából bódító virágillat hullámszik feléje és a vigan röpködő madarak édes dalolása áttöri azt a megszokott komor csendet. A vár sziklafalán szétporlódo habok vágyakozva sietnek a verőfényes róna-ság felé. Csak ő áll ott egyedül, tanácstalanul. Minden él, örül az életnek, csak az ő lelkét borítja a szomorúság. Ugy érzi sokszor, hogy megszakad a szíve. Vad kétségbeesés vesz rajta erőt, mikor ott képzeli őt a rea rohanó ellenség között, a mint a feléje irányított fegyverek ellen védekezik. Oda szeretné vetni magát közéjük, hogy saját testével vedje meg azt a neki drága életet. Ebben, álmaiban ez az egy gondolat foglalkoztatja, emésztja őt.

Mennél több idő mulik ebben a bizonytalanságban, annál hevesebb nyugtalanság vesz rajta erőt.

Ezalatt a várba is érkeztek szörványosan hírek a tatárok pusztításairól. Kiehezett, agyonfáradt népség menedékhelyet keresett ott, ne hogy elpusztuljon. Mindnyájan a kegyetlen, vad ellenség elől menekültek, mely lakóhelyeiket feldulta és a kit ott ért, legyilkolta.

Pater Antonius végighallgatva őket, komolyan kezdett gondolkodni a vár védelméről.

Az nem aggasztotta őt, hogy az ellenség

ostrommal megvehetné. De még akkor is a titkos alagut, mely a járatlan, vad rengetegbe vezetett, biztos menedéket nyújtott. Hosszabb megszállás esetén azonban a sok beözönlő menekülő ellátása vált volna lehetetlenné a meglevő készletekből.

Első sorban tehát, lehető nagy mennyiségű eleségről kellett gondoskodni, mielőtt még az ellenség ellepi és elpusztítja a környéket. Kiválogatta tehát legbátrabb embereit és nagyobb csapatokban szétküldte őket a szükséges dolgoknak beszerzése céljából.

Az a hallgatag remete is egyszerre pán-czélta öltött magára és észre lehetett rajta venni, hogy ért a hadi mesterséghez, mert minden előkészület az ő parancsai szerint történt a várban.

Kewe Aladár nem is gondolt Bélának megmentésére, midőn hirül hozták neki, hogy elmerült az ingoványban, hanem inkább örült, hogy könnyű szerrel megszabadult vetélytársától. Most már egyedüli jogos tulajdonosa lett az összes Kewe birtokoknak.

Ezen gondolatok között szinte megfedkezett volna veszedelmes helyzetéről, ha az épen oda zuduló nyílzapor nem figyelmezteti arra. Ez nem volt megfelelő idő arra, hogy a jövőről elmélkedjék, ha szabadulni akart az ellenségtől. Csüggedő embereit tehát buzdítva végső erőfeszítéssel menekülni igyekezett az ingoványból. Nagyon jól tudta a tapasztaltak után, hogy biztos talajon a tatárok nem mernek harczba szállani jól felfegyverzett csapattal.

Az éj sötétsége is kedvezett neki, mert bár e miatt csak lassabban haladhatott előre, de legalább az ellenség sem tájékozhatta magát kellően.

A támadások tényleg ritkábbak lettek és végre egészen megszűntek úgy, hogy a csapat nyugodtan haladhatott. Reggel felé ki is értek a süppedekes talajból, de midőn Aladár szemügyre vette harczosait, akkor arról kellett meggyőződnie, hogy embereinek nagyobb része ott veszett a moesárban, a kik pedig megmaradtak, részben a kapott sebektől, részben pedig a fáradságtól harczképtelenek. (Folyt. köv.)

választva, hogy mindkét henger gözdugattyujára egyenlő erő hasson, a miből önként következik, hogy az alacsony nyomású gőzhenger nagyobb átmérőjű, mint a magas nyomású.

A compound-mozdonyok a gyakorlatban igen czélszerűeknek bizonyultak. Egyetlen hátrányuk, hogy nehezen indulnak, a mely hátrányon azonban alkalmas indító készülékekkel segítve van. Ez indítókészülék működésének lényege az, hogy indítás pillanatában mindkét gőzhenger friss gőzt kap, vagyis a compound-mozdony az indításkor mint iker mozdony működik, s így nagyobb erőt fejt ki. Ez indító készülék némelyike úgy van szerkesztve, hogy a mozdony működése közben is üzemben tartható, a mi nehezebb pályarészekben nagyobb erő kifejtését teszi lehetővé.

A mint a vasutak fejlődése a művelt államokban rohamosan növekedett, mind nagyobb követelményeket fűzött hozzá a forgalom. A vonatok sebességének növekedésével rohamosan emelkedett azok igénybevétele s mindinkább erősebb mozdonyok gyártása vált szükségessé. A sebesség és teherbírás emelése ugyazólván versenyeznek mind a mai napig.

A teherbírás, illetve a mi ugyanazt jelenti: a vonóerő növelése különösen a Mallet-rendszerű mozdonyok feltalálása óta vált lehetővé. Míg előbb a mozdonyok teherbírását, vonó erejét olyképen növelték, hogy 3 vagy 4 kapcsolott tengellyel építették, addig az ezáltal nyert előnyt a Mallet-típussal még növelni is lehet. E rendszerrel a kerékpárok két csoportot alkotnak, olyformán, hogy mindegyik csoportban 2, 3 vagy 4 kapcsolott kerékpár is lehet s ezenkívül a mozdony még 1—2 futókerékpárral is bírhat. A suly e mozdonyoknál igen egyenletesen osztható el, a mi az adhaesio növeléséhez, a melytől a vonóerő is függ, nagy mértékben hozzájárul. A legnagyobb ilyen mozdony jelenleg az Erie Railway Road amerikai vasutvállalaté. E mozdony hossza szerkocsival együtt 25 m., sulya pedig 250 tonna, ebből a szerkocsira 65 tonna esik, úgy, hogy a gép maga

185 tonna sulyu, tehát legalább kétszer akkora mint a legnagyobb európai mozdony. A mozdonynak 16 kereke van, a melyből 4 futó kerék, a fenmaradó 12 kerék pedig két csoportba van osztva s 3—3 tengely kapcsolva. E mozdony óriási arányairól fogalmat nyújthat az a körülmény, hogy 250 megrakott kocsiálló vonatot, a melyne sulya 10 ezer tonna volt, óránként 10 km. sebességgel volt képes vontatni.

Európai mozdonyokhoz képest óriásinak tűnik föl, bár az előbb említett óriással nem versenyezhet, például az »Illinois Central Railroad« lokomotívja, mely 105 tonna sulyu és 2000 tonna terhet továbbíthat; vagy a »Pittsburg Bessemer und Lake Erie« vasut »Consolidation« típusu mozdonya, a mely szerkocsival együtt 176 tonna sulyu és 2500 tonna vontatására épült.

De míg így a teherbírás növelték, lépést tartottak a személyvonatu gépek szerkeztésében is, a melyeknél természetesen a nagy sebességre fektették a főszűl Mint hogy a gépek fordulatszámja azonban csak egy bizonyos határig növelhető, hogy a sebesség mégis emelhető legyen, a hajtókerekek átmérőjét kellett nagy mértékben növelni. Az 1899. évben a »Pennsylvania Railroad« egyik gyorsvonata 93:3 km uton átlag 107.6 km óránkénti sebességet fejtett ki; a legnagyobb menetsebesség, a melyet elérték, óránként 172.2 km volt.

Ehhez hasonló eredményt már Európában is képesek vagyunk felmutatni; a München-Augsburg vonalon 1907. év folyamán a Maffei-gyár (Németország) által épített gyorsvonati mozdony 150 tonnás vonatot 130 km sebességgel volt képes vontatni.

A vonóerő és sebesség fokozásának azonban még mindig nem értünk végére s hogy vajjon hol lesz vége, azt egyelőre megítélni nem lehet. A kísérletek egyre folynak s nincs kizárva, hogy az emberileg megkívánható legnagyobb sebességgel, 180—200 km-rel is fognak valamikor a vonatok akadály nélkül közlekedni.

Megtámadhatatlan
kötvény.

50% nyeresé-
részesedés.

„Dordrecht”

ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi dekretummal.

Részvénytőke: **Magyarországi fiók:**
4,000.000 korona. **Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.**

Igazgató: Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht” az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy **magyarországi üzletének díjtartalékait magyar értékekben helyezi el.**

*Referenciák: Magyar Általános Hitelbank,
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Budapest.*

Kedvező feltételek.

Jutányos díjak.

VÁSZON-, FEHÉRNEMÜ-ÁRUHÁZ

BODÓ ÉS NEMES BUDAPEST BAROSS-TÉR 19.

A BAROSS-SZOBORRAL
SZEMBEN.
(A KÖZPONTI PÁLYA-
UDVAR TÖSZOMSZÉD-
SÁGÁBAN).

Áruházunk kizárólag jobb minőségű, kipróbált és feltétlen megbízható árucikkeket nyújt a vevőközönség rendelkezésére, miért is az összes eladott árú jö- és szintartósságáért felelősséget vállalunk.
Eredeti végből, vágott anyagmintákat az alább jelzett vászon, sifon, kanavászok és damaszt árúkból, ugyszintén a férfi mg és női bluzra való eredeti angol zefrből kívánatra készséggel küldünk. Állandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek-harisnyákban, valamint különféle matrözingekben. — Menyasszonyi és férfi kelengyék a legszebb kivitelben állandóan raktáron.

Vásznak fehéreneműekre. 1 vég 23 méter.	Sifon, 1 vég 23 méter.	Lepedővászon, varrás nélkül.
Pamut creász 74 cm. széles ára 9.50 kor.	Madepolán, mosott, 20. szám ... ára 15.— kor.	Gyepen fehérített, középvastag . . . ára 18.— kor.
Magyar vászon 74 > > > 13.— >	Madepolán, mosott, 50. > > > 16.50 >	Rózsahegy, erős szálú . . . > 22.— <
Magyar vászon 84 > > > 14.— >	Madepolán, mosott, 100. > > > 18.— >	Szepességi, kiváló jó minőség . . . > 26.— <
Hattyu vászon 84 > > > 17.50 >	Sifon D. 52. szám . . . . . > 23.— >	Vászon alsó nadrágra.
Fehérenemű vászon 84 > > > 20.50 >	Sifon S. 54. > > > 27.50 >	Késmárki erős, tartós minőség . . . ára 15.— kor.
Kelengye vászon 84 > > > 24.— >	Kanavász- és damaszt-árú ágyhuzatra.	Szepességi sodrott szálú . . . > 18.50 >
Fonál vászon 84 > > > 26.— >	Csikos damaszt, 1 vég 23 méter ára 21.— kor.	Köpper. 1 méter — 96, Csinvat, 1 m. > 1.20 >
Eredeti rumburgi vászon minden minőségben.	Virágos damaszt, 1 > 23 > > 23.— >	Asztalneműk és törülközők.
Paplanlepedő-vászon 180 cm. széles, 2.—, 2.50 kor.	Czérnázott kanavász, 1 vég 23 m. > 15.— >	6. szem. fehér étkező készlet 6, 8, 10, 12, 18 kor.
Kész paplanlepedő . . . . . ára 7.—, 8.— kor.	Rumburgi lenkanavász, 1 vég 23 m. > 20.50 >	6 szem. kávé készlet . . . 3, 5, 7, 9 12, 16 >
Kész lepedő varrás nélkül . . . > 2.50, 3.— >	Angin belső huzatra 1 vég 15.—, 18.—, 20.— >	Dam. törülköző tucatzja . . . 8, 10, 12, 16 >

Saját műhelyünkben készült uri- és női-fehéreneműk, tartós anyagból és elsőrendű elkészítéssel.

Fehér, puha mellű férfi ingek.	Női ingek.	Férfi alsó nadrágok.
A. minőség; szép mintás melletl ára 3.50, 4.— kor.	Madepolán egyszerű kivitel ára. 2.60, 3.— kor.	Csinvat, francia gombos szabás. ára 4.— kor.
M. minőség, remek damaszt elővel, ára 5.— >	Madepolán diszes . . . . . ára 4.—, 5.—, 6.— >	Csinvat, füzös, szabás . . . . . > 3.— >
D. minőség, angol piké betéttel . . . > 6.— >	Vászong-íng kézi himzéssel. ára 4.—, 5.— >	Köpper . . . . . ára gombos 3.20, füzös 2.60 >
Fehér, sima mellű férfi ingek.	Rumburgi vászon diszes kivitel 8, 10, 12.— >	Nyári puha színes ingek.
A. minőség . . . . . ára 3.50 kor.	Női hálóköntös.	2 vagy 1 gombos nyakkal.
M. > > > 4.50 >	Szegélyes . . . . . ára 2.60, 3.— kor.	Eredeti angol zefir . . . . . ára 5.50, 6.50 kor.
D. > > > 5.50 >	Himzéssel . . . . . > 4.—, 5.— >	Zefir, megbízható jó minőségű > 4.—, 5.— >
Színes férfi ingek.	Diszes kivitel . . . . . ára 6.—, 8.—, 10.— kor.	Rövid nyári nadrág . . . . . ára 1.50, 2.—, 3.— >
Eredeti angol zefir . . . . . ára 5.—, 6.— kor.	Férfi háló ing.	Fürdőruhák urak és hölgyek részére. Váll plédek minden minőségben
Francia karton . . . . . > 4.—, 4.40 >	A. minőség, szintartó szegélydiszszel ára 3.50 kor.	
Mosó karton . . . . . > 3.50 >	M. > > > 4.40 >	

Nyakkendők és utazó takarókból állandóan dús választék.

Vidéki megrendelések utánvétellel küldetnek, csomagolás és szállítólevél nem számítanak és 20 koronán felüli megrendelések bérmentve eszközöletnek. A meg nem felelő árúkat visszavesszük, értékét visszafizetjük.

A M. Á. V. t. tisztviselői és alkalmazottai a szabott árakból külön 10% árkedvezményben részesülnek.